

HARDENER 006 2098

Päiväys: 1.3.2012

Edellinen päiväys: 26.11.2010

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

- 1.1 Tuotetunniste**
- 1.1.1 Kauppanimi**
HARDENER 006 2098
- 1.1.2 Tunnuskoodi**
006 2098
- 1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
- 1.2.1 Käyttötarkoitus**
Maalaustyö.
Tuotteen kuvaus: Happokovetteisten maalien ja lakkojen kovete
- 1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**
- 1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**
Tikkurila Oyj
- Postiosoite** PL 53
Postinumero ja -toimipaikka 01301 VANTAA
Puhelin (09) 857 71
Telefax (09) 8577 6936
- 1.3.4 Käyttöturvallisuustiedotteesta vastaa**
Tikkurila Oyj, Tuoteturvapalvelu, e-mail: productsafety@tikkurila.com
- 1.4 Hätäpuhelinnumero**
- 1.4.1 Numero, nimi ja osoite**
Tikkurila Oyj, Ympäristö ja turvallisuus: (09) 857 71 (arkipäivinä klo 8-16);
Myrkytystietokeskus: (09) 471 977 (24 t/vrk)

2. VAARAN YKSILÖINTI

- 2.1 Aineen tai seoksen luokitus**
67/548/EEC - 1999/45/EC
F, Xi; R11-36
- 2.2 Merkinnät**
67/548/EEC - 1999/45/EC
F	Helposti syttyvä		
Xi	Ärsyttävä		
- R-lausekkeet**
R11	Helposti syttyvää.
R36	Ärsyttää silmiä.
- S-lausekkeet**
S16	Eristettävä sytytysläheteistä - Tupakointi kielletty.
S23	Vältettävä liuotinhöyryn/ruiskutussumun hengittämistä.
S26	Roiskeet silmistä huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä ja mentävä lääkäriin.
S29	Ei saa tyhjentää viemäriin.
S33	Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti.
S38	Kemikaalin käyttö edellyttää tehokasta ilmanvaihtoa tai sopivaa hengityksensuojainta.
- Sisältää:**
Etanoli
p-Tolueenisulfonihappo
- 2.3 Muut vaarat**
Muita vaaroja ei ole tiedossa.

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

- 3.2 Seokset**

HARDENER 006 2098

Päiväys: 1.3.2012

Edellinen päiväys: 26.11.2010

Vaaraa aiheuttavat aineosat

CAS-numero	EINECS	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
64-17-5	200-578-6	Etanoli	50 - 85 %	F; R11
104-15-4	203-180-0	p-Tolueenisulfonihappo	10 - 20 %	Xi; R36/37/38
7664-38-2	231-633-2	Fosforihappo	1 - 5 %	C; R34
67-64-1	200-662-2	Asetoni	1 - 5 %	F, Xi; R11-36-66-67

3.3 Muut tiedot

Katso ylläolevien R- ja H-lausekkeiden täydellinen teksti kohdasta 16.

4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Mikäli ilmenee oireita tai kaikissa epäilyttävissä tapauksissa otettava yhteys lääkäriin.

4.1.2 Hengitys

Liian suurelle liuotepitoisuudelle altistunut henkilö siirretään raittiiseen ilmaan ja pidetään levossa ja lämpimänä. Jos hengitys on vaikeutunut, annetaan tekohengitystä tai happea ja viedään lääkärinhoitoon.

4.1.3 Iho

Tuotteen saastuttamat vaatteet riisutaan. Iho pestään vedellä ja saippualla tai sopivalla ihonpuhdistusaineella. Älä käytä liuottimia tai ohenteita.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Poistetaan mahdolliset piilolinssit ja huuhdellaan silmiä välittömästi runsaalla puhtaalla vedellä vähintään 15 minuuttia silmäluomia auki pitäen. Tarvittaessa lääkärinhoitoon.

4.1.5 Nieleminen

Jos on vahingossa nieltä tuotetta, huuhdellaan suu vedellä (vain jos henkilö on tajuissaan) ja otetaan välittömästi yhteyttä lääkäriin. Pidetään henkilö levossa. Ei saa oksennuttaa.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Ärsyttää silmiä. Höyryjen hengittäminen voi aiheuttaa huimausta, päänsärkyä ja pahoinvointia.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Ei ole.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Käytetään alkoholia kestäväää vaahtoa, hiilidioksidia, jauhetta tai vesisumua.

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Sammutukseen ei tule käyttää voimakasta vesisuihkua.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Palossa muodostuu tiheää, mustaa savua. Hajoamistuotteille altistuminen voi aiheuttaa vaaraa terveydelle. Sopiva hengityssuojain voi olla tarpeen.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Jäähdytetään paloalueella olevia suljettuja astioita vedellä. Estetään sammutusvesien pääsy viemäriin tai vesistöihin.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Tupakointi, kipinöivät työt, hitsaus tms. vahinkopaikan läheisyydessä keskeytettävä välittömästi. Vältettävä liuotehöyryjen hengittämistä ja huolehdittava alueen tuuletuksesta. Noudata kohdissa 7 ja 8 annettuja ohjeita henkilönsuojaimista.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Tuotetta ei saa päästää viemäriin, vesistöön eikä maaperään.

HARDENER 006 2098

Päiväys: 1.3.2012

Edellinen päiväys: 26.11.2010

- 6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet**
Vuotanut neste imeytetään hiekkaan tms. imevään materiaaliin. Jätteet kerätään ongelmajätteenä hävittämistä varten. Likaantunut alue pestään emäksisellä pesuliuksella, välttä liuottimien käyttöä.
- 6.4 Viittaukset muihin kohtiin**
Katso myös kohdasta 13 ohjeet jätteiden käsittelystä.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Liuotehöyryt ovat ilmaa raskaampia ja voivat muodostaa ilman kanssa räjähtävän seoksen. Liian korkeiden liuotehöyrypitoisuuksien muodostumisen estämiseksi käyttöpaikalle järjestetään riittävä ilmanvaihto. Tupakointi, avotulen teko, kipinöivät työt ja hitsaus käyttöpaikan lähistöllä on kielletty. Suojataan lämmönlähteitä. Ruiskumaalauslaitteiston, sekoitusastioiden ym. maadoituksesta maadoitusjohtimin tulee huolehtia staattisen sähkön muodostumisen estämiseksi. Käytettävä kipinöimättömiä työkaluja. Käsittely järjestetään siten, että ihokosketus tuotteeseen ja roiskeet silmiin voidaan välttää. Vältettävä höyryn, ruiskutussumun ja hiontapölyn hengittämistä. Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty tuotetta käsiteltäessä.
- 7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
Varastoidaan kuivassa, hyvin tuulettuvassa viileässä paikassa, erossa lämmönlähteistä ja suorasta auringonvalosta. Eristettävä sytytyslähteistä. Tupakointi kielletty. Säilytetään erillään hapettavista aineista sekä vahvoista emäksistä ja hapoista. Pakkaus pidetään tiiviisti suljettuna.
- 7.3 Erityinen loppukäyttö**
Ei ole.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

- 8.1 Valvontaa koskevat muuttujat**
- 8.1.1 HTP-arvot**
Etanoli	1000 ppm (8 h)	1300 ppm (15 min)
Fosforihappo	1 mg/m ³ (8 h)	2 mg/m ³ (15 min)
Asetoni	500 ppm (8 h)	630 ppm (15 min)
- 8.1.2 Muut tiedot**
HTP = Haitalliseksi tunnetut pitoisuudet 2011
- 8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
- 8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**
Huolehdittava työpisteen riittävästä tuuletuksesta. Jos yleisilmanvaihto ei ole riittävä, on järjestettävä tehokas kohdepoisto tai, jos mahdollista, suoritettava työ ruiskumaalauksessa tai vastaavassa tarkoitukseen suunnitellussa tilassa. Mikäli tämä ei riitä pitämään epäpuhtauksien pitoisuuksia riittävän alhaisina, on käytettävä sopivaa hengityksensuojainta.
- 8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**
- 8.2.2.1 Hengityksensuojaus**
Jos ilmanvaihto käyttöpaikalla on riittämätön, on käytettävä puoli- tai kokonaamaria varustettuna A-tyyppin kaasunsuodattimella (ruskea), hionnassa P2 -tyypin hiukkassuodattimella. Ruiskumaalauksessa käytettävä yhdistelmäsuodatinta A/P3. Yhtäjaksoisessa pitkäaikaisessa työssä suositellaan käytettäväksi moottorikäyttöistä puhallinsuojainta tai eristävää suojainta (raitisilma- tai paineilmahuppua tms.).
- 8.2.2.2 Käsiensuojaus**
Käytettävä suojakäsineitä. Suojavoiteet voivat auttaa suojaamaan kemikaalille alltiina olevia ihoalueita, mutta niitä ei saa käyttää, jos kemikaalia on jo joutunut iholle. Suojakäsineet tulee vaihtaa säännöllisesti sekä aina kun ne ovat vahingoittuneet. Noudata käsinevalmistajan antamia ohjeita käsineiden käytöstä, säilyttämisestä, huollosta ja vaihtamisesta. Sopiva suojakäsine materiaali on esim: nitrilikumi (roiskesuojaksi), fluorikumi (läpäisy aika > 480 min.), monikerroslaminaatti (läpäisy aika > 480 min.) PVC- tai luonnonkumihanskoja ei suositella.

HARDENER 006 2098

Päiväys: 1.3.2012

Edellinen päiväys: 26.11.2010

8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus

Käytetään silmien- tai kasvonsuojainta.

8.2.2.4 Ihonsuojaus

Käytettävä tarkoitukseen sopivaa suojavaatetusta.

Tarvittaessa käytetään antistaattista suojavaatetusta, joka on valmistettu luonnonkuidusta tai lämpöä kestävästä tekokuidusta.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot****9.1.1 Olomuoto**

Neste, voimakas haju

9.1.6 Kiehumispiste ja kiehumisalue 78 °C *)**9.1.7 Leimahduspiste** 13 °C *)**9.1.10 Räjähdysominaisuudet****9.1.10.1 Alempi räjähdysraja** 3,3 til-% *)**9.1.10.2 Ylempi räjähdysraja** 19,0 til-% *)**9.1.11 Höyrynpaine** 5,8 kPa (20 °C) *)**9.1.13 Suhteellinen tiheys** 0,87**9.1.14 Liukoisuus (liukoisuudet)****9.1.14.1 Vesiliukoisuus** Sekoittuu**9.2 Muut tiedot**

Suhteellinen haihtuvuus (BuAc=1) : 1,7 *)

*) = Etanoli

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS**10.1 Reaktiivisuus**

Katso kohta 10.5.

10.2 Kemiallinen stabiilisuus

Stabiili suositelluissa säilytys- ja käsittelyolosuhteissa (katso kohta 7).

10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

Katso kohta 10.5.

10.4 Vältettävät olosuhteet

Liutehöyryt voivat suljetussa tai huonosti tuulettuvassa tilassa muodostaa ilman kanssa räjähtävän seoksen. Korkeissa lämpötiloissa saattaa vapautua haitallisia hajoamistuotteita.

10.5 Yhteensopimattomat materiaalit

Säilytetään erillään hapettavista aineista sekä vahvoista emäksistä ja hapoista.

10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet

Palaessa ja korkeassa lämpötilassa saattaa vapautua haitallisia hajoamistuotteita, kuten hiilimonoksidia, hiilidioksidia, savua, typen oksideja jne.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT**11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**

Tuotteelle ei ole tehty toksikologisia testejä.

11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

HARDENER 006 2098

Päiväys: 1.3.2012

Edellinen päiväys: 26.11.2010

Hengitysaltistus: Pitkäaikainen altistuminen tuotteesta haihtuville liuotehöyryille tai ruiskutussumulle suurina pitoisuuksina voi aiheuttaa hengityselimien ja limakalvojen ärsytystä sekä vaikuttaa haitallisesti munuasiin, maksaan ja keskushermostoon. Oireita tästä voivat olla päänsärky, huimaus, väsymys, lihasheikkous, uneliaisuus ja ääritapauksissa tajunnan menetys.

Ihokosketus: Toistuva ja pitkäaikainen ihokosketus poistaa ihoa suojaavan rasvakerroksen ja aiheuttaa ärsytysihottumaa ja imeytymistä ihon läpi. Roiskeet ärsyttävät silmiä.

Nieleminen: Nieleminen voi aiheuttaa pahoinvointia, ripulia ja oksentelua.

12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Myrkyllisyys****12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**

Ei merkityksellistä tietoa.

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**12.2.1 Biologinen hajoavuus**

Ei merkityksellistä tietoa.

12.3 Biokertyvyys

Ei merkityksellistä tietoa.

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Ei tiedossa.

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Ei tiedossa.

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Tuotteelle ei ole tehty ekotoksikologisia testejä. Maalituotteita tulee aina käsitellä huolellisesti, eikä niitä saa päästää maaperään, viemäriin tai vesistöön.

Tuotetta ei ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät****Hävittävä tuote:**

Jätteet kerätään ja hävitetään voimassa olevan ympäristölainsäädännön, -lupien ja paikallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti. Nestemäinen jäte tulee toimittaa ongelmajätteiden keräilypisteeseen tai muualle vastaavaan paikkaan ongelmajätteenä käsiteltäväksi. Nestemäisen jätteen EWC jättekoodi esim. 08 01 11 (maali- ja lakkajätteet, jotka sisältävät orgaanisia liuottimia tai muita vaarallisia aineita). Liuotinvapaa, kovettunut maali- ja maalausjäte voidaan yleensä toimittaa kaatopaikalle.

Pakkausjäte:

Tyhjät, kuivat myyntipakkaukset voidaan toimittaa järjestettyyn pakkausten kierrätykseen tai tällaisen mahdollisuuden puuttuessa yleiselle kaatopaikalle.

14. KULJETUSTIEDOT**14.1 YK-numero**

1263

14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimimaalin kaltainen aine
paint related material**14.3 Kuljetuksen vaaraluokka**

3

14.4 Pakkausryhmä

II

14.5 Ympäristövaarat

Tuotetta ei ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi kuljetussäännösten mukaan.

14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle

Ei tiedossa.

14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti

Ei tiedossa.

HARDENER 006 2098

Päiväys: 1.3.2012

Edellinen päiväys: 26.11.2010

- 14.8** **Muita tietoja**
EmS: F-E, S-E

15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

- 15.1** **Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**
Ei tiedossa.
- 15.2** **Kemikaaliturvallisuusarviointi**
Ei ole tehty.

16. MUUT TIEDOT

- 16.5** **Kohdissa 2 ja 3 mainittujen R-lausekkeiden ja/tai vaaralausekkeiden (H-lausekkeiden) koko teksti**
R11	Helposti syttyvää.
R34	Syövyttävää.
R36	Ärsyttää silmiä.
R36/37/38	Ärsyttää silmiä, hengityselimiä ja ihoa.
R66	Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

- 16.8** **Lisätiedot**
Tämä käyttöturvallisuustiedote on laadittu asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (REACH) liitteen II (EU) N:o 453/2010 mukaisesti.
Tiedot perustuvat tämänhetkiseen tietämykseen ja voimassaoleviin kansallisiin ja EU-säädöksiin.
Käyttöturvallisuustiedote antaa ohjeita tuotteen turvalliseen käyttöön ja käsittelyyn. Sen tietoja ei tule käsittää takuiksi tuotteen teknisistä ominaisuuksista.
Lisätietoja:
Tikkurila Oyj, Tuoteturvapalvelu
Puh. (09) 857 71
Fax (09) 8577 6936
E-mail: productsafety@tikkurila.com

Allekirjoitus

a/rpa